

POSTANOWIENIE

Dnia 31 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący Prezes SA:	Andrzej Niedużak
Wiceprezes SA:	Jacek Gołaczyński (spr.)
Sędzia SA:	Jan Gibiec

po rozpoznaniu w dniu 31 grudnia 2013 r. na posiedzeniu niejawnym we Wrocławiu

sprawy z powództwa: **M. J. i H. J.**

przeciwko: **(...) Spółki z o.o. w S.**

o zapłatę

na skutek zażalenia powodów

na postanowienia Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 4 października 2013 r. oraz 28 października 2013 r., sygn. akt I C 545/13

p o s t a n o w i a: oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 4.10.2013r. (zapadłym na skutek uchylenia przez Sąd Apelacyjny do ponownego rozpoznania poprzednio zapadłego w sprawie postanowienia w przedmiocie wniosku powodów) Sąd Okręgowy uwzględnił wniosek powodów i udzielił zabezpieczenia roszczenia powodów o zapłatę kary umownej

do wysokości 600.000 zł wynikającego z art. 3 pkt 1 w zw. art. 1 pkt. 7 porozumienia zawartego w dniu 27 lipca 2011r. we W. pomiędzy (...) Sp. z o. o. z/s w S. i małżonkami M. J. i H. J. poprzez:

a) obciążenie hipoteką przymusową do kwoty 200 000 zł nieruchomości obowiązanej (...) Sp. z o.o. z/s w S., dla której Sąd Rejonowy (...) Wydział IV Ksiąg Wieczystych we W. prowadzi księgę wieczystą nr (...);

b) obciążenie hipoteką przymusową łączną do kwoty 200.000 zł nieruchomości obowiązanej (...) Sp. z o.o. z/s w S., dla których Sąd Rejonowy (...) Wydział IV Ksiąg Wieczystych we W. prowadzi księgi wieczyste nr (...);

c) zajęcie do kwoty 200.000 zł wierzytelności przysługującej (...) Sp. z o.o. z/s w S. w stosunku do (...) Sp. z o.o. z/s we W. wynikającej z umowy pożyczki z dnia 16 czerwca 2010 r., zawartej w formie aktu notarialnego przed notariuszem M. G. we W. Rep. A nr (...), zmienionej umową z dnia 30.09.2010 r. zawartą w formie aktu notarialnego Rep. A. nr (...) przed notariuszem Marią G. we W. pomiędzy (...) Sp. z o.o. z/s

w S. oraz(...) Sp. z o.o.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że kwestie uprawdopodobnienia roszczenia przesądził Sąd Apelacyjny w postanowieniu z dnia 16.09.2013r., którym to poglądem Sąd I instancji był związany. W zakresie zaś uprawdopodobnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia Sąd Okręgowy wskazał, iż powodowie podolali także wykazaniu tej przesłanki. Zdaniem Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy i twierdzenia podawane przez powodów w szczególności dotyczące powiązań osobowe spółki z parabankiem, faktu długotrwałego zaniedbania przez spółkę obowiązków sprawozdawczych, zadłużenia spółki z tytułu pożyczki oraz treść umowy dołączonej do pisma powodów z dnia 27 sierpnia 2013r., nakazywały stwierdzić, że powodowie uprawdopodobnili interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, wyrażający się w konieczności zabezpieczenia możliwości wykonania orzeczenia w sprawie o zapłatę wobec sytuacji majątkowej pozwanego.

Postanowieniem z dnia 28.10.2013r. Sąd Okręgowy zmienił postanowienie z 4.10.2013r. w zakresie sposobu zabezpieczenia określonego w pkt. b tegoż postanowienia w ten sposób, że w miejsce hipoteki przymusowej łącznej do kwoty 200.000 zł na wskazanych w pkt. b nieruchomościach obowiązanego, obciążył hipoteką przymusową do kwoty 100.000 zł nieruchomość (...) Sp. z o.o. z/s w S., dla których Sąd Rejonowy (...)Wydział IV Ksiąg Wieczystych we W. prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz obciążył hipoteką przymusową do kwoty 100.000 zł nieruchomość obowiązanego (...) Sp. z o.o. z/s w S., dla których Sąd Rejonowy dla (...)Wydział IV Ksiąg Wieczystych we W. prowadzi księgę wieczystą nr (...). W uzasadnieniu wskazał, że nastąpiła zmiana okoliczności skutkująca zmianą sposobu zabezpieczenia, w postaci wykreślenia dotychczasowej hipoteki łącznej na nieruchomościach obowiązanego, co skutkowało przyjęciem niedopuszczalności stosowania zabezpieczenia w postaci hipoteki przymusowej.

Z postanowieniami tymi nie zgodziła się strona pozwana, zaskarżając je w całości i domagając się ich uchylecia i oddalenia wniosku powodów o udzielenie zabezpieczenia. Skarżonym postanowieniom skarżąca zarzuciła:

1) naruszenie art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że Powodowie Solidarni/Uprawnieni uprawdopodobnili swoje roszczenie oraz wykazali interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia poprzez wykazanie złej kondycji finansowej Strony Pozwanej/Obowiązanego oraz nieprzejrzystego jej sposobu działania, co miałyby im uniemożliwić lub poważnie utrudnić wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia, w sytuacji gdy faktyczna kondycja finansowa Strony Pozwanej/Obowiązanego jest dobra, nie toczy się przeciwko niej żadne postępowanie egzekucyjne, jak również nie zachodzą przesłanki złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki w związku z powyższym Powodowie solidarni/Uprawnieni nie mają interesu prawnego w dokonaniu zabezpieczenia;

2) naruszenie art. 730¹ § 3 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie wyrażające się w objęciu przez Sąd Okręgowy ochroną wyłącznie interesów Powodów Solidarnych/Uprawnionych oraz stworzenie nadmiernej (ponad potrzebę) w stosunku do roszczenia uciążliwości dla Strony Pozwanej/Obowiązanego, mogące spowodować nieodwracalne skutki dla Strony Pozwanej/Obowiązanego względem osób trzecich, w sytuacji gdy udzielając zabezpieczenia roszczenia Sąd winien kierować się zasadą ochrony interesów obu stron.

W uzasadnieniu skarżąca wskazała, przedkładając kopie dokumentów, iż nie znajduje się w trudnej sytuacji finansowej (wykazała zysk za 2012 r. oraz kapitał zakładowy przekraczający 2,5 mln zł), nie zalega z płatnościami, prowadzi działalność i posiada zdolność kredytową, czego dowodem jest udzielony kredyt gospodarczy. Skarżąca wskazała również na niezasadność twierdzeń

o powiązaniach z instytucjami parbankowymi.

W odpowiedzi na zażalenie powodowie wnieśli o odrzucenie zażalenia względnie zaś o jego oddalenie w całości. Nadto wnieśli o zasądzenie od uprawnionego kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało oddaleniu, jako nieuzasadnione.

Sąd I instancji prawidłowo ocenił, że powodowie uprawdopodobnili zarówno roszczenie, jak i interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Przedstawiona przez skarżącą argumentacja, nie okazała się wystarczająca dla uznania, że zaskarżone postanowienie, jako nietrafne winno ulec zmianie.

Przypomnieć przy tym należy, że zgodnie z przepisem art. 730¹ § 1 k.p.c., udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Przepis ten określa tzw. podstawy zabezpieczenia, zwane też warunkami zabezpieczenia, które mają merytoryczny charakter. Podstawami zabezpieczenia są: 1) istnienie roszczenia podlegającego zabezpieczeniu;

2) interes prawny w udzieleniu (ściślej: w uzyskaniu) zabezpieczenia. Okoliczności te wymagają uprawdopodobnienia, które to jest obarczone mniejszym rygoryzmem niż udowodnienie.

Odnosząc się do zarzutów zażalenia, w pierwszej kolejności wskazać należało, że nie mogły odnieść oczekiwanego skutku wywody skarżącej w zakresie braku uprawdopodobnienia roszczenia przez powodów. Słusznie wskazywał bowiem Sąd Okręgowy, odwołując się do treści art. 386§6 k.p.c. (mającego odpowiednie zastosowanie w postępowaniu zażaleniowym), że kwestia uprawdopodobnienia istnienia roszczenia przez powodów została już przesądzona postanowieniem

tut. Sądu Apelacyjnego z 16.09.2013 r. sygn. akt I ACz 1698/13. Stanowiskiem

tym był związany tak Sąd I instancji ponownie rozstrzygający w zakresie wniosku powodów, a także obecnie orzekający Sąd Apelacyjny, w szczególności, iż nie sposób uznać, aby w zakresie uprawdopodobnienia istnienia roszczenia nastąpiła zmiana okoliczności.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, brak było też podstaw do zakwestionowania dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny uprawdopodobnienia interesu prawnego

w udzieleniu zabezpieczenia. Sąd Okręgowy wskazując zaistnienie przesłanki uprawdopodobnienia interesu prawnego przyjął, że powodowie wykazali szereg okoliczności, które skonfrontowane ze zgromadzonym dotychczas materiałem dowodowym (powiązania osobowe z instytucją parbankową, zaciąganie znaczących pożyczek u podmiotów innych niż instytucje kredytowe) nakazywały przyjąć, iż obawa o zaspokojenie dochodzonego roszczenia ma charakter realny i uzasadniony, a tym samym czyni uzasadnionym twierdzenia o posiadaniu interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. W ocenie Sądu Apelacyjnego, były

to okoliczności wystarczające do uprawdopodobnienia interesu prawnego

w rozumieniu przepisu art. 730¹ § 2 k.p.c. Oceny tej nie zmieniła argumentacja

i dowody na jej poparcie przytoczone w zażaleniu. Jakkolwiek z przedkładanych dokumentów nie wynika, aby obecnie strona pozwana znajdowała się w bardzo trudnej sytuacji finansowej, to jednak fakt ten sam sobie, mając na uwadze inne istotne okoliczności, uzasadniające obawę, co do uzyskania zaspokojenia, których strona pozwana skutecznie nie próbowała nawet podważyć, nie prowadziły

do wniosku o braku interesu prawnego po stronie powodów w udzieleniu zabezpieczenia. Myli się bowiem skarżąca, twierdząc, że bez znaczenia pozostaje fakt, iż jedynie osobowo (w zakresie osób pełniących funkcje zarządcze i będących współnikami), a nie kapitałowo powiązana jest z instytucją parbankową, zagrożoną upadłością likwidacyjną, w zakresie działalności której toczą się postępowania przygotowawcze. Przeciwnie okoliczność ta, jak pokazuje doświadczenie życiowe, ma istotne znaczenie przy ocenie realności obaw co do możliwości uzyskania zaspokojenia przez powodów, szczególności w sytuacji formalnej poprawności finansowego funkcjonowania

podmiotu gospodarczego. Jakkolwiek strona pozwana wskazała również, że otrzymała kredyt bankowy (co miało świadczyć o jej wiarygodności), to zauważyć należy, że jego wartość jest nieznaczną w stosunku do zakresu działalności strony pozwanej a zwłaszcza, co najbardziej istotne, do zakresu korzystania z pożyczek od instytucji, które nie trudnią się profesjonalnie działalnością kredytową. Na uwagę zasługuje również fakt, co dodatkowo wskazuje, na słuszność tezy o nieprzejrzystości działań strony pozwanej, iż sama strona pozwana jako znaczącą pozycję w swoich należnościach wskazuje udzielone przez siebie pożyczki, co nie koresponduje przecież ze wskazanym profilem działalności. Trafnie argumentowali również powodowie, że o nieprzejrzystości działalności strony pozwanej świadczą obok kwestii finansowych także, działania podejmowane w stosunku czy to do udziałów w nieruchomości stanowiącej współwłasność powodów, a także fakt znacznego opóźniania się przez stronę pozwaną w wywiązywaniu ze zobowiązań na rzecz innych nabywców nieruchomości oferowanych przez stronę pozwaną. Nadto zauważyć należy, iż twierdzenia o posiadaniu przez spółkę majątku nie uwzględniają faktu, iż w znacznej części jest one przedmiotem znacznych zabezpieczeń (np. udzielonych spółce kredytów), a nadto nie można pomijać faktu, iż w części może on stanowić źródło roszczeń (choćby o przeniesienie własności) ze strony osób, które zawarły z powodem umowy na budowę mieszkań czy domów. Zaznaczenia wymagało również, że powoływany przez stronę pozwaną kapitał zakładowy, na który wskazała skarżąca, nie stanowi majątku spółki, z którego wierzyciel może się zaspokoić, w związku, z czym podważanie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia przez odwołanie się do wysokości kapitału zakładowego było bezcelowe.

Konkludując zatem, uznać należało, że wskazane przez powodów okoliczności, wbrew wywodom zażalenia, są wystarczające do uznania, że interes prawny powodów w udzieleniu zabezpieczenia został uprawdopodobniony, zaś oceny tej nie zmieniają przywołane przez skarżącego argumenty.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego brak także podstaw do podzielenia zarzutów dotyczących nadmierności zabezpieczenia i braku uwzględnienia interesu strony pozwanej. Podkreślić należy, iż nie sposób mówić o nadmiernym obciążeniu strony pozwanej nieuwzględniającym jej interesów i charakteru działalności, w sytuacji, kiedy te same nieruchomości obciążają już zabezpieczenia o znacznie większym zakresie, a co bardziej istotne sama strona pozwana w dalszym ciągu część z nich w podobny sposób obciąża (co wynika choćby z przedstawionej umowy kredytowej). To ostatnie zresztą jak słusznie wskazywali powodowie nasuwa uzasadnione wątpliwości co to twierdzeń strony pozwanej o konieczności niezwłocznego przenoszenia na nabywców mieszkań udziałów w nieruchomości obciążonej hipotecznie.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie jako bezzasadne (art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c.). O kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygnie Sąd pierwszej instancji w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie (art. 108 § 1 k.p.c.).

KP